

«Navn»
«adresse»
«postnr» «by»

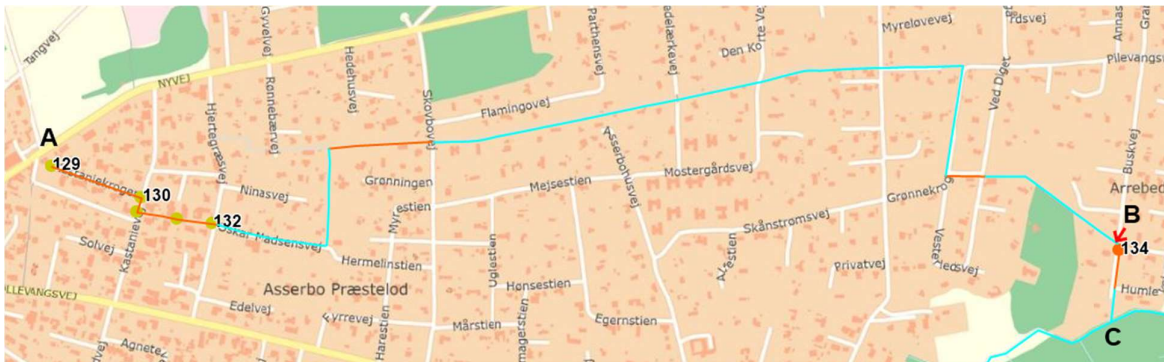
Høring vedr. udkast til afgørelse om ikke-vandløb

UDKAST – Afgørelse

Halsnæs Kommune påtænker at afgøre, at det offentlige vandløb "Arrehedegrøften" på strækningen A til B svarende til station 0 (brønd 129) til station 2386, angivet med rød pil, ikke er at betragte som et vandløb. Se kortudsnittet.

Station 2386 er tre meter før rørindløb under Buskvej (station 2389), hvor der sommetider er set vand. Strækningen B-C svarende til station 2386 til station 2535 ved udløb i Arrenakkegrøften (i alt 149 m), betragtes fortsat som et vandløb.

Afgørelsen vil blive hjemlet i vandløbslovens § 2, stk. 2 samt tage udgangspunkt i Natur—og Miljøklagenævnets definition på et vandløb (NoMO nr. 147 – Definition på vandløb/grøfter omfattet af vandløbsloven, se bilag 1).

Baggrund

Halsnæs Kommune blev i 2014-15 i forbindelse med en regulativhøring gjort opmærksom på, at der ikke har løbet vand i Arrehedegrøften igennem mange år, på nær de sidste ca. 150 m.

År 2015 var det næst vådeste år i Danmark siden nedbørsmålinger startede i 1874. Derfor har kommunen siden 2015 gennemført vandløbstilsyn, vandspejlspejlinger og offentlige høringer med henblik på at afklare forholdene omkring Arrehedegrøften. Terrænet i området er fladt og ligger generelt i ca. kote 5 m. Jordbunden er overvejende sandjord. Bunden har i årevis på lange strækninger flere steder ligget ca. ½ m over regulativbundkoterne, uden at der har været henvendelser om manglende afledning af vand. Halsnæs Kommune kan efter undersøgelserne konstatere, at der kun løber vand i de sidste ca. 150 meter af vandløbet.

På baggrund af ovenstående vurderer Halsnæs Kommune, at de øverste 2386 m af vandløbet ikke er et vandløb omfattet af vandløbsloven. Kun vandløb omfattet af vandløbsloven kan være offentlige vandløb. Du kan læse mere i den vedhæftede redegørelse for sagen.

Hvad så efter endelig afgørelse om ikke-vandløb?

Hvad gør kommunen?

Grøften vil ophøre med at være et offentligt vandløb på hovedparten af strækningen (station 0 – 2386).

På ikke-vandløbs-strækningen vil gælde at nuværende regulativbestemmelser for Arrehedegrøften bortfalder, herunder:

- Kommunal vandløbsvedligeholdelse vil ophøre. Spuling af rør og tømning af brønde vil ophøre. Der vil ikke ske oprensning eller grødeskæring af kommunen.
- Regulativbestemmelsen om et 8 meter bredt arbejdsbælte regnet fra kronekant langs den åbne grøft vil bortfalde, og der vil ikke skulle dispenseres i byggesager.
- Regulativbestemmelsen om et 4 meter bredt arbejdsbælte fra midt af rør vil bortfalde, og der vil ikke skulle dispenseres i byggesager.

Kommunen vil fortsat stå for vandløbsvedligeholdelsen på den nedre strækning (de sidste ca. 150 m).

Der vil blive udarbejdet et nyt regulativ for denne nederste strækning frem til udløbet i Arrenakkegrøften. På denne strækning vil bestemmelser om arbejdsbælter fortsat gælde. Indtil et nyt regulativ er trådt i kraft, vil det nuværende regulativ for Arrehedegrøften gælde på strækningen station 2386 (fra 3 m før Buskvej) til udløb i Arrenakkegrøften.

Vandløbsforpligtelse for grundejere?

Vandløbslovens bestemmelser om bredejerers pligt til vandløbsvedligeholdelse vil ophøre, da grøften betragtes som et ikke-vandløb på den pågældende strækning og dermed ikke er omfattet af vandløbsloven. Dvs. at nedfaldne blade og grene ikke skal fjernes, og grøften må godt gro til.

Må man fylde den tørre grøft op?

Man må generelt ikke terrænregulere (f.eks. ved at fylde tørre grøfter og lavninger op), så overfladevand løber ind til naboen eller ikke kan løbe til fra naboen.

Den nuværende langstrakte lavning fungerer som et lokalt klimatilpasningselement ved skybrud og større regnhændelser. Så er der et sted, hvor vandet kan samle sig, indtil det er sivet ned. Der forventes generelt flere skybrud og kraftige regnhændelser i Danmark i takt med klimaforandringerne slår igennem.

Forslag til Lokalplan 02.22 for sommerhusområdet mellem Møllevangsvej, Helsingevej, Nyvej og Asserbo, der er i høring lige nu, er en bevarende lokalplan. Lokalplanforslaget ligger op til et generelt forbud mod terrænregulering.

Høringsfrist

Inden der træffes en afgørelse sendes dette udkast til afgørelse om ikke-vandløb i høring til bredejere til Arrehedegrøften samt offentliggøres på hjemmesiden. Man er velkommen til at komme med bemærkninger og indsigelser til den påtænkte afgørelse. Bemærkninger og indsigelser skal være modtaget af Halsnæs Kommune gerne mærket "Arrehedegrøften" senest den 24. januar 2022.

enten per mail til mail@halsnaes.dk

eller per brev til Halsnæs Kommune, Natur og Miljø, Rådhuspladsen 1, 3300 Frederiksværk.

Hvis man har spørgsmål til sagen, er man velkommen til at kontakte enten Stine Holm (tlf. 4778 4431) eller Mette Thornholm (tlf. 4778 4476).

Klagevejledning

Indarbejdes i afgørelse efter høring. Der vil blive 4 ugers klagefrist fra offentliggørelse af afgørelse på kommunens hjemmeside.

Direkte modtagere af høringsbrevet

Denne høring sendes til:

Grundejere langs grøften
Asserbo By Vandværk
Vinderød Skov Vandværk
Halsnæs Forsyning (Spildevand)
Halsnæs Vandløbslaug
Danmarks Naturfredningsforening, lokalafdeling Halsnæs
Museum Nordsjælland
Landliggersammenslutningen i Halsnæs

Venlig hilsen

Stine Holm

Landskabsarkitekt

Telefon 47 78 40 00 / 4778 4431

mail@halsnaes.dk

www.halsnaes.dk

Redegørelse for sagen

Hidtidige høringer:

(2014: Høring af Forslag til Fællesregulativ for 10 offentlige vandløb i Halsnæs Kommune).

2015: Høring blandt alle bredejere om vandføring i grøften.

2018: Høring om medbenyttelse blandt bredejere til den øverste rørlagte strækning (station 0 til Hjertegræsvej).

2021: Høring om medbenyttelse blandt bredejere til de to øverste rørlagte strækninger samt om der var kendskab til rotteproblemer.

Høringssvar 2015

I august 2015 blev der sendt brev til samtlige bredejere omkring vandføringen i Arrehedegrøften. Der indkom 17 høringssvar, hvoraf nogle var modstridende. 14 svarede, at der ikke er set løbende vand i 10-30 år, og at de få gange der er set vand, har det været stillestående. Tre (alle fra øverste stræk) svarede, at de mente, der var eller kunne komme problemer med vand.

Heraf er den ene henvendelse løst ved spuling af første rørstrækning. En er bosat ved første rørstrækning og nævnte ikke konkrete problemer.

Den sidste er bosat ved første knæk i den åbne grøft og oplevede oversvømmelse for 8 år siden (2007) samt havde jævnligt gennem 9 år observeret stillestående vand i grøften.

Høringssvar peger således mod, at der generelt ikke er observeret vand i grøften igennem de sidste mange år, når man ser bort fra den øvre strækning, som blev påvirket af den tidligere vejvands-medbenyttelsen. I 2007 var kommunen ramt af voldsomme regnhændelser, der medførte oversvømmelser flere steder.

Høringssvar 2018

En enkelt grundejer kom med en tilbagemelding om, at røret under indkørslen nok var faldet sammen. Ingen høringssvar om medbenyttelse.

Høringssvar 2021

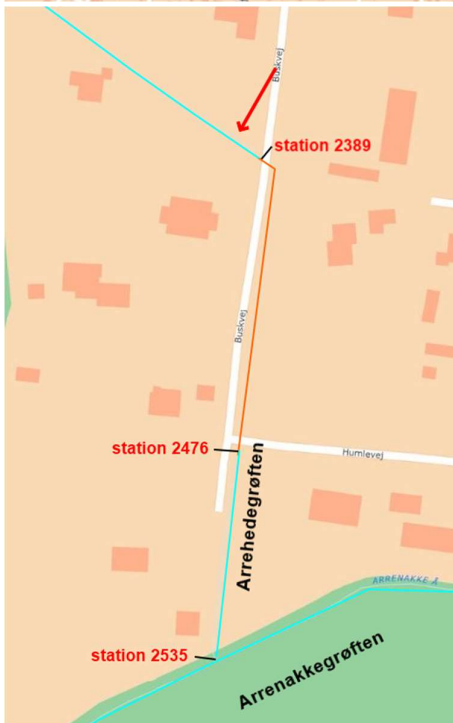
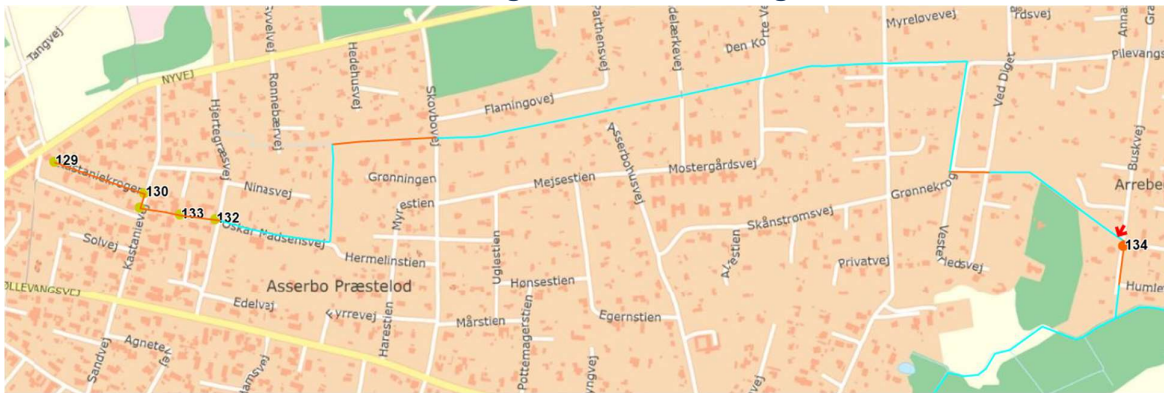
Den sidste høring var i foråret 2021 og handlede om kendskab til medbenyttelse af de rørlagte strækninger. En enkelt meldte tilbage om mulig medbenyttelse, men det blev senere oplyst, at der ikke skete medbenyttelse. Tillige et høringssvar om, hvorvidt der var en rørlagt strækning under grøftens bund, da det på adressen lignede en åben grøft og ikke en rørlagt strækning.

Afkobling af vejvand

Der blev i en årrække frem til efteråret 2020 ledt vejvand fra Nyvej til brønden i station 0, hvilket måske kan forklare høringssvaret i 2015 om oversvømmelsen i 2007. Et andet høringssvar i 2015 medførte at den øvre rørstrækning blev spulet.

Vejvandet er blevet afkoblet og sendes nu til faskine tæt på Nyvej. Halsnæs Kommune medbenytter derfor ikke længere Arrehedegrøften.

Kortudsnit med det nuværende offentlige vandløb Arrehedegrøften.

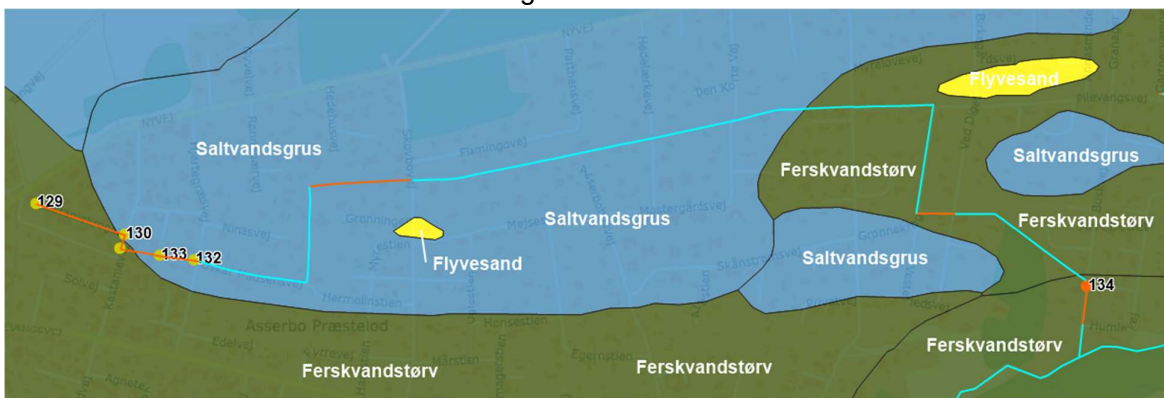

Orangebrune linjer er rørlagte strækninger. Lyseblå strek angiver åben grøft.

Station 0 svarer i dag til brønd nr. 129. Udløbet i Arrenakkegrøften er station 2535. Vandløbet er en del af Arrenakke Å – systemet. Den røde pil angiver start af de ca. sidste 150 m nedstrøms.

Der er sommetider konstateret vand umiddelbart før Buskvej (station 2389). I hovedparten af året er der vand fra Humlevej (station 2476) og til udløbet i Arrenakkegrøften (station 2535).

Jordartstypen i en meters dybde er hovedsageligt saltvandsgrus (blå) og ferskvandstørv (grøn) med enkelte felter af flyvesand (gul). Forekomsten af sand tyder på, at nedbør overvejende nedsiver, hvor det falder. Der er formentlig sand under tørvejorden grundet tidligere havbund i området.

Undersøgelser og overvejelser

Hvor gammelt er vandløbet?

Det fremgår af et regulativ fra 1957, at vandløbet blev optaget som sognevandløb i 1861. Grøften kan ses på høje målebordsblade. Se kortudsnit i afsnittet om træer.

Opmåling fra 1988 og 2009

Opmåling fra 1986 viser, at bunden på længere strækninger lå 30-50 cm over den regulativbundkoterne. Længdeprofilet viser også, at bunden i flere af røroverkørslerne lå for højt i forhold til regulativbundkoterne. Se bilag 3

Det samme billede tegner sig i den nyeste opmåling fra 2009. Her ligger længere strækninger 40-75 cm over de regulativmæssige koter. Se bilag 4.

Naturbeskyttelsesloven mv.

Arrehedegrøften er ikke udpeget som beskyttet vandløb efter naturbeskyttelseslovens § 3. Grøften er ikke et målsat vandløb i vandplanerne.

Vandindvinding

Det er undersøgt, hvorvidt vandindvinding kan have sænket vandstanden siden grøften blev anlagt. Arrehedegrøften løber gennem to grundvandsdannende områder som benyttes af Asserbo By Vandværk og Vinderød Skov Vandværk ved deres indvindinger. Vandindvindinger startede i 1960'erne men tog først til i 70'erne. Det kan ikke udelukkes at have sænket grundvandsstanden. Såfremt vandindvindingen ophører ad åre, kan der muligvis blive et nyt behov for afledning af vand i området.

Pejling af grundvandsstand

Gennem sommeren 2016 blev der gennemført pejlinger af grundvandsstanden i området ved hjælp af to pejlerør lige nord for Buskvej 18. (målinger 15/7 og 17/8). Målingerne viste, at grundvandsstanden ved målingerne lå lavere end bund af rørindløbet.

foto af pejlerør etableret 28. juni 2016

Omtrentlig placering af de to pejlerør.

Medbenyttelse

Tinglysninger er kontrolleret for relevante informationer med henblik på medbenyttelse. Der er ikke fundet tinglysninger om medbenyttelse. Bredejere er i de gennemførte høringer heller ikke kommet med oplysninger om medbenyttelser.

Nuværende forhold

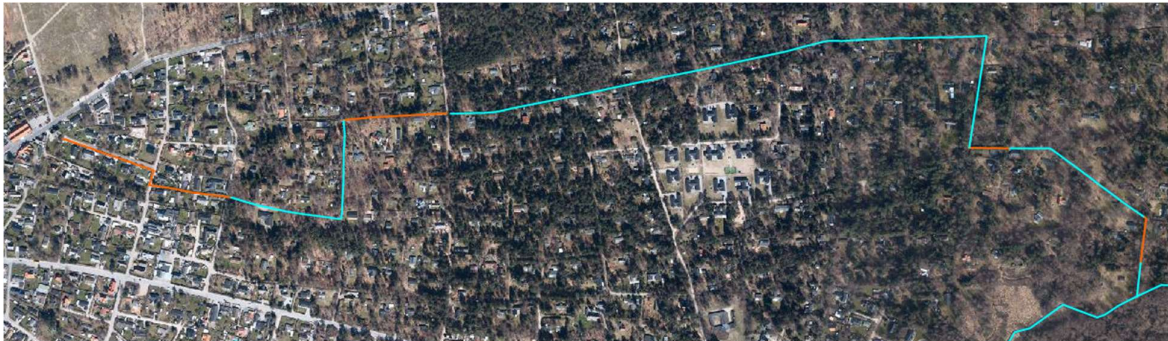
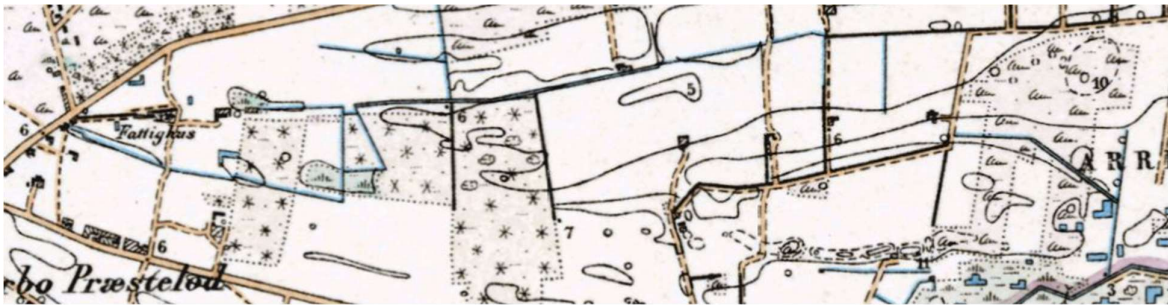
I bilag 2 er fotos af grøften fra november 2021

Kloakering

Området blev kloakeret 1975-1990. I den forbindelse kan der ske indsvivning/dræning fra omkringliggende jorder (uvedkommende vand). Der er dog sket strømpeføring af flere stræk for at forhindre dette, hvorfor kommunen vurderer at det ikke er årsagen til at der ikke længere er vand i vandløbet.

Træer

Asserbo Plantage var anlagt ved de Høje Målebordsblades udarbejdelse (1842-1899). Det lader til, at der allerede dengang var en del skov i området langs den øvre del af grøften. Det anses derfor ikke for sandsynligt, at træer siden har sænket grundvandsstanden markant.

De to øverste kortudsnit er fra høje målebordsblade (1842-1899) med og uden angivelse af det offentlige vandløb. Nederste kortudsnit er fra ortofoto 2021.

Vedr. rotter

Kommunens miljøfolk har i foråret 2021 meldt tilbage, at der ikke er kendskab til rotteproblemer i området. Der synes derfor ikke umiddelbart, at være et behov for at rottesikre de rørlagte strækninger ved at fylde rørene op med materiale. Selvom vandløbet har status som offentligt vandløb, ejes rørene af grundejerne.

Uddybning af hjemmel mv.

Vandløbslovens § 2:

§ 2. Lovens regler om vandløb finder også anvendelse på grøfter, kanaler, rørledninger og dræn samt søer, damme og andre lignende indvande.

Stk. 2. Loven finder kun anvendelse på vandløb, hvis tilstedeværelse og vedligeholdelse flere end en enkelt har interesse i.

Vandløbsloven indeholder ingen definition af hvad, der er et vandløb. Derfor tages der udgangspunkt i de kriterier, som almindeligvis bestemmer, at noget er et vandløb omfattet af loven. F.eks. om vandløbet/grøften er fugtig/våd en stor del af året, og om der er et tilbagevendende behov/interesse for flere i, at der sker opsamling eller bortledning af vand af hensyn til afgrøder, infrastruktur eller andet.

Tilknyttede Bilag:

Bilag 1 – Natur- og Miljøklagenævnets definition af et vandløb (sidste side)

Bilag 2 – Foto af Arrehedegrøften den 23. nov. 2021

Bilag 3 – Længdeprofiler fra opmålingen 1986

Bilag 4 – Længdeprofiler fra opmålingen i 2009

Bilag 2-4 kan ses på www.halsnaes.dk under punktet Høringer

Bilag 1

Natur- og Miljøklagenævnets definition af et vandløb (Uddrag af NoMO nr. 147):

"Vandets afstrømning må følge en afgrænset terrænfordybning, som åbenbart er dannet i det øjemed at samle og lede (at "styre") vandet. Om fordybningen er frembragt af naturkræfterne eller af menneskehånd er uden betydning i denne forbindelse.

Derudover skal afstrømningen være bestandig eller dog regelmæssig. Tilfældig afstrømning eller usædvanlig kraftig nedbør eller i tøbrudstiden efter strenge vintre kan ikke komme i betragtning, selv om den følger eller midlertidig danner en afgrænset terrænfordybning.

Endelig skal afstrømningen være lovlig, dvs. enten en følge af naturkræfternes spil eller tilvejebragt i overensstemmelse med lovgivningen eller andre retsregler.

Loven indeholder heller ingen definition på, hvad der forstås ved en grøft. Af kommentarerne til vandløbsloven fra 1975 fremgår, at "grøfter" og "kanaler" næppe giver anledning til misforståelser, selv om der for begge kategoriers vedkommende kan være tvivlstilfælde. Tørre skelgrøfter som i tøbrudstiden eller efter en tordenskylle fører lidt vand, er ikke et vandløb. På den baggrund fandt Natur- og Miljøklagenævnet, at en grøft også kan være et vandløb, hvis den opfylder de kriterier, der opstilles til et vandløb.

Nævnet fandt, at der ved vurderingen af, hvorvidt vandløbslovens bestemmelser finder anvendelse, må foretages et konkret skøn på baggrund af de konkrete forhold, og at der i denne vurdering bl.a. kan indgå nutidige og historiske kort (målebordsblade), (luft)fotos, koteforhold og opmålinger af terrænet. Derudover kan en analyse af vegetationssamfundet være nyttig, idet vegetationen i og ved et vandløb er en god indikator for, om et potentielt vandløb er vandførende hovedparten af året. Også vandføringsmålinger kan benyttes til at få en indikator for, om det potentielle vandløb er regelmæssigt vandførende. Derudover kan nedbørsmængder og grundvandsstanden indgå i vurderingen."